

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2021 r.

Pozycja 75

POSTANOWIENIE

z dnia 23 lutego 2021 r.

Sygn. akt Ts 99/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.K. w sprawie zgodności:

art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim „przepis ten jasno nie precyzuje przesłanek ustalenia interesu prawnego uprawnionego”, z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 czerwca 2020 r. (data nadania) S.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący 23 czerwca 1997 r. zawarł umowę kredytu z GE Capital Bank S.A. (dalej: umowa kredytu). Wierzytelność wynikająca z powyższej umowy została – na mocy umowy cesji – nabyta przez [...] S.A. z siedzibą w L. (dalej: UP).

7 lutego 2018 r. skarżący – na podstawie art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) – wniósł przeciwko UP pozew o ustalenie, że zadłużenie z tytułu umowy kredytu jest przedawnione.

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 19 października 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Rejonowego) przychylił się do stanowiska skarżącego i ustalił, że przedmiotowe roszczenie jest przedawnione. Skarżący od powyższego orzeczenia wniósł apelację.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 10 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Okręgowego) uwzględnił apelację i zmienił orzeczenie w ten sposób, że oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazano, że skarżący nie ma interesu prawnego w ustaleniu, w odrębnym procesie, iż roszczenie UP uległo przedawnieniu. Wyjaśniono, że wyrok ustalający nie zakończy definitywnie sporu pomiędzy skarżącym a UP, jak też nie zapobiegnie jego powstaniu w przyszłości. Sąd wskazał, że skarżący może podnieść zarzut przedawnienia w ewentualnym

postępowaniu o zapłatę. Podkreślił przy tym, że w aktualnym stanie prawnym zarzut przedawnienia jest brany przez sąd pod uwagę z urzędu.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lipca 2020 r., doręczonym 4 sierpnia 2020 r., skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) doręczenie:

a) pełnomocnictwa szczególnego,

b) 4 wyraźnych kopii wyroku Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego;

2) wskazanie sposobu naruszenia wolności lub praw skarżącego wskazanych w skardze konstytucyjnej

3) dokładne uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego w skardze konstytucyjnej przepisu ze wskazanymi wzorcami kontroli.

W piśmie procesowym z 11 sierpnia 2020 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego zarządzenia.

3. Zdaniem skarżącego art. 189 k.p.c. narusza zasadę prawidłowej legislacji oraz zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji). Podnosi również, że ogranicza on prawo do sądu. Jako uzasadnienie powyższego zarzutu wskazuje, że przepis ten daje zbyt dużą swobodę w jego interpretacji przez sądy. W konsekwencji, na jego podstawie – co wynika z wydanych w jego sprawie orzeczeń – zapadają skrajnie odmienne rozstrzygnięcia. Skutkuje to tym, że „potencjalny powód nie tylko waha się, czy w ogóle swoje powództwo wytoczyć (niepewność co do precyzyjności prawa), lecz w większości przypadków rezygnuje z sądowego dochodzenia roszczenia w obawie przed przegraniem sprawy i obciążeniem kosztami”. Dalej podnosi on, że nieoznaczoność prawa (art. 189 k.p.c.) prowadzi do sytuacji, w której „prawa majątkowe podlegają niejednakowej ochronie, w zależności od poglądu prawnego przyjętego przez dany skład orzekający [...]”, co narusza art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) o treści: „powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny”.

3. Skarżący w *petitum* skargi jako wzorce kontroli wskazał art. 2, art. 32 ust. 1, art. 45 i art. 64 ust. 1 Konstytucji. Z uzasadnienia skargi, jak również z jego pisma procesowego z 11 sierpnia 2020 r. wynika, że wymienione powyżej przepisy Konstytucji należy potraktować jako powołane związkowo (*falsa demonstratio non nocet*).

4. Trybunał stwierdza, że skarga spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego.

Skarga została sporządzona w imieniu skarżącego przez adwokata (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), albowiem wyrok Sądu Okręgowego w G. z 10 grudnia 2019 r. ([...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia.

Dochowano terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Prawidłowo określono przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK) wskazując, które konstytucyjne prawa i wolności i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK) oraz przedstawiono w tym zakresie stosowne uzasadnienie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie jest obciążona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, zaś sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.